

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 20. septembrī
(OR. en)

13232/23

COMPET 899
IND 483
MI 765
BETREG 25
DIGIT 188
ECOFIN 903
EDUC 361
EMPL 447
FIN 939
FISC 201
MAP 49

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 13. septembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 535 final
Temats:	KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI MVU paredzētu atvieglojumu pakete

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 535 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 535 *final*

Strasbūrā, 12.9.2023.
COM(2023) 535 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

MVU paredzētu atvieglojumu pakete

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

MVU paredzētu atvieglojumu pakete

1. Maziem uzņēmumiem ir liela nozīme

Mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) ir Eiropas ekonomiskās un sociālās struktūras pamatā. Eiropas 24 miljoni MVU veido 99 % no visiem ES uzņēmumiem, nodrošina divas trešdaļas darbvieta ES privātajā sektorā¹ un ir cieši saistīti ar vietējām kopienām, jo īpaši lauku apvidos². Tie rada vairāk nekā pusi no ES nefinanšu uzņēmējdarbības nozares pievienotās vērtības un ir inovācijas³, daudzveidības un vienlīdzības⁴ pamats Eiropā. MVU ir būtiska loma Eiropas zaļās un digitālās pārkārtošanās procesā⁵ un tās ilgtermiņa labklājības veidošanā.

Lai gan MVU vienmēr ir bijuši Komisijas politikas daļa, to nozīme ir vēl vairāk palielinājusies kopš 2020. gada MVU stratēģijas⁶ publicēšanas. Komisija plāno, ka no dažādām finansējuma programmām pašreizējā daudzgadu finanšu shēmā (2021.–2027. gadam) un no instrumenta *NextGenerationEU*⁷ MVU būs pieejami vairāk nekā 200 miljardi euro. Secīgu krīžu laikmetā ilgstoša MVU atjaunošanās un noturība ir kļuvušas par galveno prioritāti. Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM)⁸ nodrošina līdz 45 miljardiem euro lielu bezprecedenta atbalstu MVU⁹, un tas papildina kopējo atbalstu 65 miljonu euro apmērā no Kohēzijas politikas fondiem¹⁰. MVU ir arī galvenie, kas guvuši labumu no Eiropas pagaidu atbalsta instrumenta bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*). Šis instruments ir izstrādāts, lai aizsargātu koronavīrusa izraisītās pandēmijas skartās darbvieta un ienākumus. Turklāt MVU interešu aizstāvībai bijusi centrālā nozīme Komisijas pagaidu regulējumā valsts atbalsta pasākumiem¹¹ — tas dod dalībvalstīm iespēju sniegt

¹ 2023. gada MVU darbības pārskats, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-performance-review_en.

² Eiropabarometra zibensaptauja Nr. 486: MVU, jaunuzņēmumi, augoši uzņēmumi un uzņēmējdarbība, 2020. gada septembris, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>.

³ Produktivitāte MVU un lielos uzņēmumos, ESAO, 2021. gads, <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/54337c24-en/index.html?itemId=/content/component/54337c24-en>.

⁴ Eiropabarometra zibensaptauja Nr. 486, MVU, jaundibināti uzņēmumi, augoši uzņēmumi un uzņēmējdarbība, 2020. gada septembris, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>.

⁵ Aptuveni 89 % MVU jau veic pasākumus, kuri vērsti uz resursefektivitāti, Eiropabarometra zibensaptauja Nr. 498, MVU, resursu optimāla izmantošana un zaļie tirgi, 2022. gada marts, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2287>.

⁶ COM (2020) 103 final.

⁷ COM (2021) 250 final.

⁸ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/smart.html.

⁹ ANM rezultātu pārskats, pīlāru marķēšanas metodika, “Atbalsts MVU” kā primārā vai sekundārā politikas joma.

¹⁰ Tas ietver 43 miljardus euro no 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmas un 22 miljardus euro no Kohēzijas politikas Investīciju iniciatīvām reaģēšanai uz koronavīrusu un *REACT-EU*.

¹¹ Covid-19 pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem; Komisijas Krīzes pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pēc Krievijas agresijas pret Ukrainu; grozītie vispārējā grupu atbrīvojuma noteikumi (Komisijas Regula (ES) 2023/1315); ierosinātā regulas par *de minimis* atbalstu pārskatīšana, https://competition-policy.ec.europa.eu/public-consultations/2022-de-minimis_en.

apdraudētiem uzņēmumiem vajadzīgo atbalstu, vienlaikus nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi un ierobežojot pārmērīgus konkurences kropļojumus, kas apdraudētu vienoto tirgu.

Vairāku darbību kopums ir palīdzējis Eiropas MVU izmantot jaunās tirgus iespējas, ko piedāvā zaļā un digitālā pārkārtošanās un starpnozaru un pārrobežu sadarbība. No 150 Eiropas digitālās inovācijas centru atvēršanas visā kontinentā līdz MVU ilgtspējas konsultantu tīkla izveidei¹², no jaunu pārkārtošanās ceļu uzsākšanas Eiropas rūpnieciskajās ekosistēmās¹³ līdz elektrības tirgus struktūras reformēšanai¹⁴, no palīdzības MVU, lai saskaņā ar taisnīgiem nosacījumiem piekļūtu datiem¹⁵, līdz riska kapitāla piesaistīšanai jaunuzņēmumiem un MVU tādās stratēģiskās jomās kā kosmos¹⁶ un no internacionalizācijas¹⁷ un tirdzniecības¹⁸ pastiprināšanas un labākām uzņēmējdarbības iespējām stratēģijā *Global Gateway*¹⁹ līdz intelektuālā īpašuma aktīvu aizsardzībai²⁰ — MVU vajadzības ir bijušas Komisijas darba prioritāte.

Tomēr MVU saskaras ar lielu nenoteiktību, piegāžu ierobežojumiem, darbinieku trūkumu un dažkārt arī ar negodīgu konkurenci. Pašreizējās ekonomiskās situācijas nestabilitāte un neparedzamība MVU uzņēmējdarbību padara sarežģītāku. 2021. un 2022. gada posmos tie saskārās ar grūtībām pieņemt darbā jaunus darbiniekus, kuri bija nepieciešami, lai apmierinātu negaidīti spēcīgo pieprasījuma atjaunošanos, kā arī ar augstākām enerģijas izmaksām, ko izraisījis Krievijas agresijas karš Ukrainā. Ātri augošās izejvielu cenas arī ir pakļāvušas mazos uzņēmumus vēl lielākam spiedienam. Kāpjošās procentu likmes ir apgrūtinājušas MVU piekļuvi finansējumam.

Visticamāk, šie nelabvēlīgie faktori turpinās pastāvēt. Ir ļoti svarīgi, lai ES un dalībvalstis turpinātu pastāvīgi atbalstīt MVU nolūkā palīdzēt tiem nostiprināt atveseļošanos un pilnībā izmantot savu potenciālu, lai visi MVU — gan nelieli veikaliņi un ģimenes viesnīcas, gan tehnoloģiju jaunuzņēmumi — varētu turpināt dot savu ieguldījumu Eiropas ilgtermiņa labklājībā.

Ar MVU paredzētu atvieglojumu paketi Komisija plāno nodrošināt īstermiņa atvieglojumus, uzlabot MVU ilgtermiņa konkurētspēju un noturību un sekmēt taisnīgu un MVU labvēlīgu uzņēmējdarbības vidi. Paketē ietilpst:

---

¹² Eiropas Biznesa atbalsta tīklā.

¹³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/transition-pathways_lv.

¹⁴ COM (2023) 148 final. Šis priekšlikums ļautu dalībvalstīm enerģētikas krīžu laikā piemērot cenu kontroli MVU un patērētāju labā.

¹⁵ COM (2022) 68 final.

¹⁶ Gandrīz 700 miljoni euro no *CASSINI* ieguldījumu mehānisma ir ieguldīti riska kapitāla fondos, kas investē kosmosa jomā, mobilizējot vismaz 1,5 miljardus euro riska kapitāla jaunuzņēmumiem un MVU.

¹⁷ MVU arī gūst labumu no finansējuma 1 miljarda euro apmērā, kas Vienotā tirgus programmā iezīmēts MVU konkurētspējas un internacionalizācijas stiprināšanas atbalstam un ko MVU atbalstam novirza ar MVU starpnieku palīdzību, piemēram, izmantojot Eiropas Biznesa atbalsta tīklu un Eiropas Klasteru kopdarbības programmas iniciatīvu “Euroclusters”.

¹⁸ Visos jaunajos ES tirdzniecības nolīgumos ir iekļautas īpašas nodaļas par MVU, kurās paredzēti noteikumi, kā palīdzēt MVU attīstīt uzņēmējdarbību un izvērst to ārējos tirgos. Īpašs sūdzību mehānisms (<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/iv/content/single-entry-point-0>) dod MVU iespēju ziņot par barjerām, ar ko tie saskaras, piekļūstot citu valstu tirgiem.

¹⁹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/global-gateway_lv.

²⁰ COM (2020) 760. Rīcības plāns palīdz uzņēmumiem, īpaši MVU, gūt vislielāko labumu no saviem izgudrojumiem un izstrādēm.

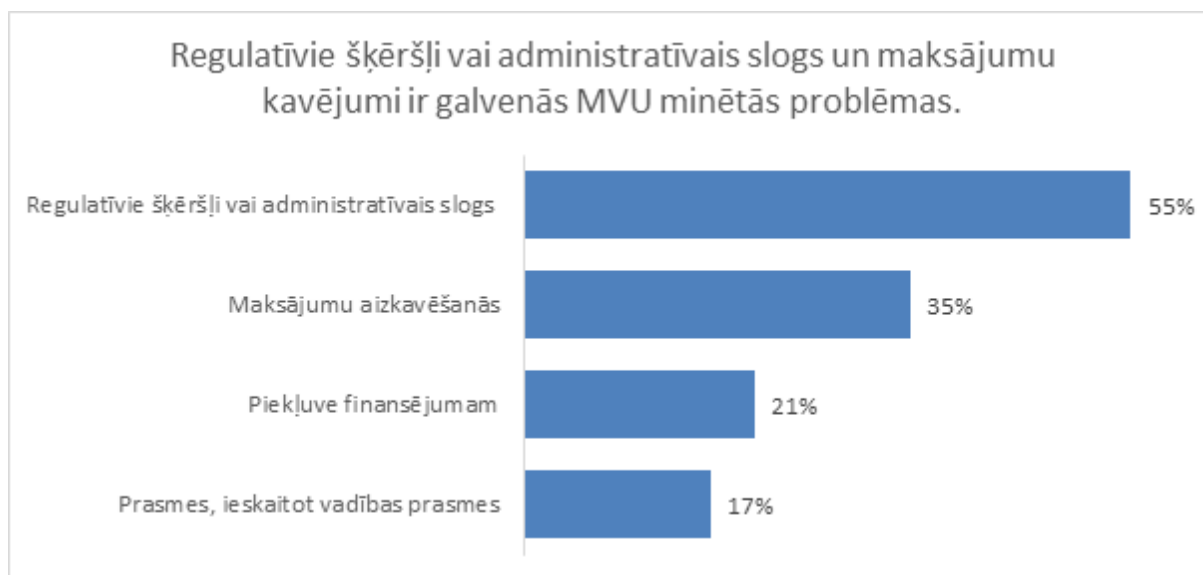
- **Maksājumu kavējumu regulas** priekšlikums,
- Priekšlikums **direktīvai par nodokļu vienkāršošanu MVU labā**,
- **pasākumu** kopums ar mērķi atvieglot MVU darbību, uzlabot piekļuvi finansējumam un kvalificētam darbaspēkam un atbalstīt MVU to uzņēmējdarbības dzīvesciklā.

Paziņojumu papildina pirmais īstenošanas ziņojums par **vienoto digitālo vārteju** un pirmais Regulas par platformu un uzņēmumu attiecībām (**P2B regula**)²¹ sākotnējais pārskats.

2. Problēmas: MVU un to ilgtspējīga atveseļošanās

MVU vēl nav atgriezušies pirmspandēmijas darbības rādītāju līmenī. Prognozēts, ka, ņemot vērā inflāciju, MVU pievienotā vērtība 2023. gadā saglabāsies par 3,6 % zemāka nekā 2019. gadā (lielajiem uzņēmumiem šis rādītājs ir 1,8 %), savukārt MVU nodarbinātības rādītāji tik tikko atgriezušies pirmskrīzes līmenī²². 2022. gadā 12 rūpnieciskajās ekosistēmās no 14²³ MVU saskārās ar pievienotās vērtības samazināšanos, bet 2023. gadā tiek prognozēts pievienotās vērtības samazinājums MVU visās ekosistēmās.

1. attēls. Galvenās MVU problēmas. Avots: Eirobarometra zibensaptauja Nr. 486

Administratīvais slogs vai regulatīvie šķēršļi ir viena no lielākajām problēmām 55 % MVU²⁴. Paredzama regulatīvā vide, laba pārvaldība un efektīva institucionālā sistēma veicina konkurētspējas uzlabošanu, taisnīguma panākšanu un atvieglojumu nodrošināšanu.

Kavēti maksājumi, ar ko saskaras MVU, mazina konkurētspēju, palielina nenoteiktību un publiskā iepirkuma gadījumā attur no dalības. Jebkurā skartajā uzņēmumā tie palielina vajadzību pēc apgrozāmā kapitāla un finansēšanas izmaksas, kā arī paaugstina izdevumus, jo parāda piedzīšanai ir vajadzīgs laiks, tādējādi samazinās uzņēmumu spēja investēt.

²¹ Regula (ES) 2022/1150 (P2B regula) nosaka noteikumus taisnīgas, pārredzamas un paredzamas uzņēmējdarbības vides izveidei tiešsaistes platformās mazāku uzņēmumu un tirgotāju interesēs.

²² 2023. gada MVU darbības pārskats, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-performance-review_en.

²³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/transition-pathways_en.

²⁴ Eirobarometra zibensaptauja Nr. 486, MVU, jaundibināti uzņēmumi, augoši uzņēmumi un uzņēmējdarbība, 2020. gada septembris, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2244>.

Piekluve finansējumam no mazajiem uzņēmumiem prasa vairāk pūļu nekā no lielajiem uzņēmumiem. Lielāka nenoteiktība un lielākas finansēšanas izmaksas samazina MVU spēju veikt investīcijas. 2022. gada beigās MVU rēķinājās ar visa veida finansējuma pieejamības nenovēršamu samazināšanos²⁵.

Kvalificētu darbinieku vai pieredzējušu vadītāju pieejamība pēdējā laikā ir kļuvusi par vissvarīgāko problēmu 27 % ES MVU²⁶, un 70 % MVU ziņo par darbaspēka izmaksu pieaugumu²⁷. Līdztekus šim paziņojumam izklāstītie Eiropas Komisijas pētījuma par prasmēm²⁸ rezultāti liecina, ka prasmju trūkums kavē 63 % MVU uzņēmējdarbību, kā arī ierobežo to centienus digitalizācijas (45 % MVU) un zaļināšanas (39 %) jomā.

Kā aprakstīts tālāk, šīs problēmas būs šajā MVU paredzēto atvieglojumu paketē iekļauto darbību uzmanības centrā.

3. Atvieglojumi MVU labā: palīdzēt MVU veikt uzņēmējdarbību grūtos laikos

3.1. MVU darbības atvieglošana

3.1.1. Nodokļu vienkāršošana

Uzņēmumi, īpaši tie, kas veic pārrobežu darbību, saskaras ar sarežģītību un augstām atbilstības nodrošināšanas izmaksām, jo, veicot uzņēmējdarbību vairāk nekā vienā ES dalībvalstī, ir jāievēro dažādu uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmu prasības. Tāpēc šajā MVU paredzēto atvieglojumu paketē Komisija ierosina būtisku vienkāršošanu tādu MVU tiešo nodokļu jomā, kuri ir izveidojuši ar nodokli apliekamu klātbūtni citā dalībvalstī, pastāvīgi tur veicot darījumdarbību. Šiem MVU ļaus aprēķināt savu pastāvīgo darījumdarbības vietu nodokļa bāzi citās dalībvalstīs saskaņā ar dalībvalsts, kurā atrodas to galvenais birojs, noteikumiem, kurus tie pārzina vislabāk. Plānotie noteikumi īpaši palīdzēs MVU agrīnā starptautiskās paplašināšanās posmā. Priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā tiek lēsts, ka tas varētu samazināt MVU nodokļu prasību ievērošanas izmaksas par 32 %, kopumā ietaupot līdz 3,4 miljardiem euro gadā.

Turklāt, lai mazajiem uzņēmumiem, kas veic pārrobežu darbību Eiropas Savienībā, mazinātu ar PVN saistīto slogu, no 2025. gada 1. janvāra tiks piemēroti jauni PVN noteikumi²⁹. Atbilstošiem mazajiem uzņēmumiem būs iespēja tikt atbrīvoti no PVN nomaksas par preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu ne tikai to reģistrācijas dalībvalstī, bet arī jebkurā citā ES dalībvalstī.

Komisija veiks šādas darbības:

- **1. darbība:** rosinās nodokļu vienkāršošanas direktīvu, ar ko izveido MVU galvenā biroja nodokļu sistēmu.

²⁵ Apsekojums par uzņēmumu piekļuvi finansējumam, *SAFE*, 2022. gada decembris, https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/data-and-surveys-safe_en.

²⁶ Turpat.

²⁷ Turpat.

²⁸ Eiropas Komisijas pētījuma Nr. 529 par Eiropas Prasmju gadu: Prasmju trūkums, darbā pieņemšanas un saglabāšanas stratēģijas mazos un vidējos uzņēmumos (publicēta 2023. gada septembrī).

²⁹ Padomes Direktīva (ES) 2020/285.

3.1.2. Labāks regulējums MVU interesēs

Komisija ir apņēmusies nodrošināt uzņēmējdarbībai labvēlīgu regulatīvo vidi, kas palīdz MVU būt produktīviem, konkurētspējīgiem un noturīgiem. 2021. gadā Komisija padarīja stingrāku MVU testu — rīku, ar ko analizē priekšlikumu ietekmi uz MVU, lai vēl vairāk uzlabotu Komisijas analīzi un labāk ziņotu par šo ietekmi³⁰. Tagad MVU tests ir jāveic un par tā rezultātiem ir sistemātiskāk jāziņo visos ietekmes novērtējuma ziņojumos, ja tas ir samērīgi ar iniciatīvas nozīmi maziem un vidējiem uzņēmumiem. Tomēr ir iespējams un vienlaikus nepieciešams veikt papildu uzlabojumus MVU testa piemērošanā, tāpēc Komisija ņems vērā ieteikumus, ko par MVU testa piemērošanu platforma “Gatavi nākotnei”³¹ sniegs vēlāk 2023. gadā, un mērķis ir nodrošināt, ka Komisijas likumdošanas priekšlikumu ietekme uz MVU tiek novērtēta vēl detalizētāk un konsekventāk³².

Saskaņā ar MVU filtra — rīka, ko izmanto agrīnos politikas izstrādes posmos un kas ir būtiska MVU testa daļa, — **izmantošanas rezultātiem uzskata, ka 80 % ES likumdošanas iniciatīvu ir būtiskas MVU**³³. Kopš 2022. gada janvāra, cieši sadarbojoties ar MVU sūtņiem³⁴, šis rīks MVU intereses ir izvirzījis uzmanības centrā. Kopš 2023. gada marta to ir vēl vairāk pastiprinājusi jaunā konkurētspējas pārbaude, kas integrētā veidā sniedz informāciju par ietekmi uz uzņēmumu konkurētspēju, arī MVU konkurētspēju, visos ietekmes novērtējumos. Regulējuma kontroles padome, Komisijas neatkarīgā pārraudzības iestāde, kas nodrošina ietekmes novērtējumu un izvērtējumu projektu kvalitātes kontroli, ir stiprināta, iekļaujot divus papildu locekļus un piešķirot tai lielākas pilnvaras ar mērķi pievērst lielāku uzmanību konkurētspējai. Tagad padomei ir ne tikai jāpiemēro princips “viens pieņemts — viens atcelts” un Komisijas ietekmes novērtējumos un izvērtējumos jāintegrē prognozēšanas dimensija, bet arī īpaša uzmanība jāpievērš ietekmei uz konkurētspēju. Šādi tā novērtēs izmaksu aplēšu kvalitāti un to, vai ziņojumos ir pietiekami izpētīta iespēja vienkāršot tiesību aktus un samazināt nevajadzīgu slogu uzņēmumiem un pilsoņiem. Nākamajā ikgadējā sanāksmē ar pārraudzības struktūrām padome sīkāk apspriedīs ietekmi uz konkurētspēju un MVU, apmainoties ar paraugprakses piemēriem ar citiem ES uzraudzītājiem³⁵.

Komisija iecels īpašu ES MVU sūtņi, kurš būs tieši pakļauts priekšsēdētājam, kā arī iekšējā tirgus komisāram un kura pārziņā būs visas ar MVU saistītās darbības, kas tiek veiktas kopā ar Iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un MVU ģenerāldirektorāta (GROW ĢD) dienestiem, kuri palīdzēs sūtņim veikt darbu. Papildus plašākai MVU interešu aizstāvībai un koordinācijai gan ar Komisiju, gan ar MVU sūtņu tīklu un ar ārējām organizācijām, balstoties uz līdzšinējām iestrādēm, ES MVU sūtņi varēs piedalīties Regulējuma kontroles padomes sēdēs kopā ar ģenerāldirektorātu pārstāvjiem saistībā ar iniciatīvām, kam ir liela ietekme uz MVU. Saistībā ar minēto un neskarot padomes darbu un neatkarību, ES MVU sūtņi varēs

³⁰ COM (2021) 219 final un https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_lv.

³¹ Platforma “Gatavi nākotnei” ir augsta līmeņa ekspertu grupa, kas palīdz Komisijai tās centienos vienkāršot ES tiesību aktus un samazināt ar tiem saistītās nevajadzīgās izmaksas, https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f_lv.

³² Tas arī atbilst Konferencēs par Eiropas nākotni 2022. gada priekšlikumiem uzlabot MVU konkurētspēju un pastiprināt MVU testu (12., 17. un 35. priekšlikums).

³³ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/53934>.

³⁴ Dalībvalstu augsta līmeņa ekspertu grupa, kas konsultē Komisiju par visiem MVU politikas aspektiem, https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/sme-envoys-network_lv.

³⁵ Ietver arī RegWatchEurope dalībniekus, proti, pārraudzības struktūras no Nīderlandes, Somijas, Zviedrijas, Vācijas, Dānijas, Norvēģijas, Čehijas, Apvienotās Karalistes.

informēt par problēmām un brīdināt padomi par būtisku nevēlamu ietekmi uz MVU, iespējamiem papildu pasākumiem ietekmes mazināšanai, izmaksu/ieguvumu un konkurētspējas analīzes uzticamību un apspriešanās pasākumiem. Turklāt, pamatojoties uz MVU filtra piemērošanas rezultātiem, ES MVU sūtnis iesniegs Komisijai sarakstu ar iniciatīvām, kuras visvairāk ietekmē MVU un kurām Komisija veiks pilnu MVU testu.

Lai gan šī sistēma kopumā sasniedz savus mērķus³⁶, Komisija turpina centienus mazināt ES tiesību aktu radīto slogu. Saskaņā ar Normatīvās atbilstības un izpildes programmu (*REFIT*) visi tiesību aktu novērtējumi un pārskatīšana ietver sloga samazināšanas iespēju sistemātisku meklēšanu. Ieguldījumu šajā procesā sniedz platforma “Gatavi nākotnei”. Attiecībā uz visiem nozīmīgiem priekšlikumiem visaptveroši ietekmes novērtējumi nodrošina, ka ieguvumi ir lielāki par izmaksām. Kopš 2022. gada janvāra ar principu “**viens pieņemts — viens atcelts**” Komisija ir ieviesusi “izmaksu pārtraukumu”, kura mērķis ir nodrošināt, ka administratīvās izmaksas attiecīgajā politikas jomā tiek kompensētas un ka korekciju izmaksas tiek kompensētas pēc iespējas lielākā apmērā. Pirmajā gadā, kad šī pieeja tika pilnībā īstenota, tika panākts būtisks administratīvo izmaksu samazinājums, jo priekšlikumi nodrošinās 7,3 miljardus euro neto ietaupījumus³⁷. Komisija ir apņēmusies turpmāko gadu laikā pilnībā izmantot šā rīka potenciālu.

Lai varētu izveidot inovācijai labvēlīgāku un nākotnei gatavu tiesisko regulējumu³⁸, Komisija sekmē “regulatīvās smilškastēs”³⁹ izmantošanu vairākās novatoriskās jomās, piemēram, mākslīgā intelekta⁴⁰ un virtuālo pasaulu⁴¹ jomā. Šādi instrumenti būtu jāizmanto plašāk, dodot ES uzņēmumiem, jo īpaši MVU un jaunuzņēmumiem, iespēju eksperimentēt ar jaunām tehnoloģijām, praksi, pakalpojumiem, programmām un uzņēmējdarbības modeļiem kontrolētā reālās pasaules vidē, konkrētāk, gadījumos, kad juridiskā nenoteiktība vai regulatīvie trūkumi un šķēršļi kavē to attīstību.

Lai labāk ņemtu vērā MVU intereses, sagatavojot jaunus likumdošanas priekšlikumus, Komisija sistemātiski apsvērs noteiktus MVU labvēlīgu noteikumu veidus. Atbilstīgos un pamatotos gadījumos tas ietver:

- (1) iespēju atļaut ilgākus pārejas periodus maziem un vidējiem uzņēmumiem nolūkā nodrošināt paredzamību un atvieglot MVU atbilstības panākšanu;
- (2) prasības Komisijai un/vai dalībvalstīm vajadzības gadījumā sniegt konkrētus norādījumus MVU par ierosināto tiesību aktu īstenošanu (piemēram, tiesību aktu kopsavilkums, tiešsaistes apmācības materiāls);
- (3) prasību Komisijai pievērst īpašu uzmanību deleģēto un īstenošanas aktu ietekmei uz MVU, kas bieži nosaka MVU izmaksu līmeni, un iedrošināt ieinteresētās personas sniegt atsauksmes portālā “Izsakiet viedokli — vienkāršot!”⁴²; vai
- (4) pārskatīšanas klauzulu un turpināmības klauzulu sekundārajos tiesību aktos, laiku pielāgojot *ex post* vērtēšanas procesam, lai pēc iespējas samazinātu ziņošanas prasības

³⁶ Saskaņā ar ESAO 2021. gada Regulatīvās politikas prognozi Eiropas Komisijas labāka regulējuma sistēma ir visprogresīvākā sistēma apspriešanās ar ieinteresētajām personām un novērtējumu ziņā, kā arī trešā labākā sistēma ietekmes novērtējumu ziņā.

³⁷ 2022. gada sloga aptauja. Eiropas Savienības centieni vienkāršot likumdošanu, 2023. gada septembris.

³⁸ 2020/C 447/01.

³⁹ SWD (2023) 277 final.

⁴⁰ COM (2021) 206 final.

⁴¹ COM (2023) 442 final.

⁴² https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say-simplify_lv

un citas atbilstības prasības un nodrošinātu jēgpilnu novērtējumu par to, vai tiesību akti joprojām atbilst to mērķim un vai to noteikumi ir lietderīgi maziem un vidējiem uzņēmumiem.

Komisija turpinās uzlabot labāka regulējuma procesu, tai skaitā ar MVU un konkurētspēju saistīto labāka regulējuma pasākumu redzamību, lai nodrošinātu, ka ES tiesību akti un politika MVU labā darbojas vēl labāk. Visi šajā paziņojumā izklāstītie pasākumi ļaus Komisijai uzlabot tiesību aktu priekšlikumu ietekmes uz MVU novērtējuma kvalitāti un principa “vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem”⁴³ piemērošanu visās ES politikas jomās.

Komisija nerīkojas izolēti, svarīga ir arī likumdevēju, valsts un reģionālo iestāžu apņēmība, rīkojoties savas kompetences jomā. Rosinātās darbības ļaus iekļaut MVU jautājumu iestāžu likumdošanas procesā, jo visi likumdevēji kopā atbild par ES tiesību aktu kvalitāti, pamatojoties uz rūpīgu ietekmes novērtējumu. Turklāt dalībvalstīm ir svarīgs uzdevums nodrošināt, ka valsts tiesību aktos, arī tiesību aktos, ar kuriem transponē ES tiesību aktus, tiek ievērots princips “vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem” un ka tiek samazināts MVU administratīvais slogs.

Visbeidzot, ES izpildaģentūrām, decentralizētajām aģentūrām un citām struktūrām⁴⁴ būtu jāsekmē MVU labvēlīgas ES politikas īstenošana, konkrētāk, iesaistot MVU palīdzības dienestus vai MVU kontaktpunktus, attiecīgu MVU paredzētu norāžu izstrāde visās ES valodās un MVU viegli izmantojamu tiešsaistes rīku ieviešana⁴⁵.

Komisija veiks šādas darbības:

- **2. darbība:** atbilstošos un pamatotos gadījumos un saskaņā ar Savienības politikas mērķiem jaunos likumdošanas priekšlikumos sistemātiski ņems vērā konkrētus, MVU labvēlīgus noteikumus.
- **3. darbība:** iecels īpašu ES MVU sūtni, kurš konsultēs Komisiju par MVU jautājumiem un aizstāvēs MVU intereses ārpus Komisijas. Sūtnis būs tieši pakļauts priekšsēdētājam, kā arī iekšējā tirgus komisāram attiecībā uz visām ar MVU saistītajām darbībām, kuras veiktas kopā ar Iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un MVU ģenerāldirektorāta dienestiem, kas palīdzēs sūtnim veikt darbu.
- **4. darbība:** nodrošinās, ka ES MVU sūtnis piedalās RKP sēdēs ar ģenerāldirektorātu pārstāvjiem par iniciatīvām, kam ir liela ietekme uz MVU.
- **5. darbība:** Eiropas Parlamentā un Padomē veicinās ietekmes uz MVU un konkurētspēju tūlītēju novērtēšanu saistībā ar likumdošanas procesā rosinātajiem Komisijas priekšlikumu būtiskajiem grozījumiem.
- **6. darbība:** sadarbosies ar izpildaģentūrām un decentralizētām aģentūrām nolūkā apzināt un popularizēt MVU paraugpraksi, lai MVU būtu vieglāk izmantot aģentūru pakalpojumus.

⁴³ Princips “vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem” tika definēts Eiropas Mazās uzņēmējdarbības aktā (SBA) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52008DC0394> un tālāk attīstīts SBA pārskatā <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex%3A52011DC0078>.

⁴⁴ Citas MVU būtiskas struktūras, piemēram, Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts.

⁴⁵ Paraugprakse ietver digitālā riska novērtēšanas rīku, ko izstrādājusi Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra, Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūras MVU rīka kiberdrošības brieduma novērtējumu un īpašu Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja portālu uzņēmējiem.

- **7. darbība:** sadarbosies ar dalībvalstīm, lai sekmētu jaunuzņēmumu eksperimentus un inovāciju, izmantojot “regulatīvās smilškastes”.

3.1.3. *Digitālo tehnoloģiju izmantošana sloga samazināšanai un noturības uzlabošanai*

Plašāka digitalizācija var ievērojami samazināt MVU slogu un izmaksas. Vienotā digitālā vārteja (SDG)⁴⁶ nodrošina vienotu kontaktpunktu, kurā var saņemt uzticamu administratīvo un normatīvo informāciju, veikt tiešsaistes procedūras un saņemt palīdzību visos publiskās pārvaldes līmeņos. Tā palīdz MVU labāk izmantot vienotā tirgus sniegtās iespējas un ievērojami samazina to administratīvo slogu, izmantojot tiešsaistes procedūras būtiskākajās jomās. Pirmais ziņojums par SDG īstenošanu, kas iekļauts MVU paredzētu atvieglojumu paketē, liecina, ka SDG ir palīdzējusi MVU piekļūt augstas kvalitātes informācijai par vienotajā tirgū piemērojamajiem noteikumiem un procedūrām, kas ir īpaši izdevīgi maziem uzņēmumiem ar ierobežotām administratīvām spējām.

Kā norādīts ziņojumā, Komisija sadarbojas ar dalībvalstīm, lai izveidotu tiešsaistes procedūras un sāktu izmantot vienreizējas iesniegšanas principā balstītu tehnisko sistēmu (OOTS), kurai būtu jāspēj līdz 2023. gada decembrim sākt pilnvērtīgi darboties. Tā publiskām iestādēm dos iespēju pāri robežām apmainīties ar galvenajiem dokumentiem, novēršot vajadzību MVU atkārtoti iesniegt dokumentus dažādās dalībvalstīs. Tā samazinās brīvas pārvietošanās izmaksas vienotajā tirgū, administratīvo spriedzi un šķēršļus un vienlaikus nepiemēros uzņēmumiem papildu pienākumus.

Šajā gadījumā tiek ņemtas vērā daudzu MVU grūtības darbā ar **portatīvu dokumentu A1** (kas nosaka, kādi sociālā nodrošinājuma tiesību akti attiecas uz tā turētāju). Sākot no šā gada beigām, OOTS atvieglos atkārtotus A1 dokumenta pieprasījumus un dos iespēju elektroniski saņemt atbildi. Turklāt Komisijas nesenajā paziņojumā par sociālā nodrošinājuma koordinācijas digitalizāciju ir iekļauti papildu pasākumi, kuru nolūks ir atvieglot mijiedarbību starp mobilajiem pilsoņiem, ārvalstīs strādājošiem uzņēmumiem, it īpaši MVU, un valsts sociālā nodrošinājuma iestādēm, piemēram, **Eiropas sociālā nodrošinājuma kartes (ESSPASS) izmēģinājuma projekts**, kas saistīts ar portatīvo dokumentu A1⁴⁷. Tāpat saistībā ar ziņu sniegšanas prasību atvieglošanas un vienkāršošanas iniciatīvu (3.1.4. sadaļa zemāk) **darba ņēmēju norīkošanas darbā deklarācijas elektroniskā formāta (e-deklarācijas) izveide** būtiski samazinās darba devēju administratīvo slogu un atbilstības nodrošināšanas izmaksas, dodot tiem iespēju izmantot racionalizētu deklarāciju savā valodā, kas vienā formātā pieejama visās iesaistītajās dalībvalstīs.

Jaunākais priekšlikums vēl vairāk paplašināt digitālo rīku un procesu izmantošanu ES uzņēmējdarbības tiesību aktos ir nozīmīgs solis uz priekšu uzņēmumu tiesību digitalizācijā, palīdzot MVU veikt uzņēmējdarbību ES⁴⁸. Tiek lēsts, kas tas ievērojami samazinās uzņēmumu administratīvo slogu par 437 miljoniem euro gadā, pateicoties ES uzņēmuma sertifikātam un principa “tikai vienreiz” piemērošanai laikā, kad uzņēmumi veido meitasuzņēmumus un filiāles citās dalībvalstīs⁴⁹. Uzņēmumi arī var gūt labumu no to informācijas pieejamības, izmantojot Uzņēmējdarbības reģistru savstarpējās savienojamības

⁴⁶ COM (2018) 1724. Pieejams tīmekļa portālā *Your Europe*: <https://europa.eu/youreurope/>.

⁴⁷ COM (2023) 501 final.

⁴⁸ COM (2023) 177 final.

⁴⁹ Sk. saistīto ietekmes novērtējumu, SWD (2023) 178 final.

sistēmu (*BRIS*)⁵⁰ vienotajā tirgū. Turklāt MVU, kurus skāruši ES tiesību aktu pārkāpumi, var paļauties uz *SOLVIT*⁵¹, kas palīdz risināt strīdus un izmantot ārpustiesas tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

Turpmākai MVU digitalizācijai ir būtiska nozīme MVU konkurētspējas, noturības un inovētspējas nodrošināšanai. Digitālās desmitgades politikas programmas⁵² mērķis ir panākt, ka 90 % MVU līdz 2030. gadam sasniedz vismaz digitālās intensitātes pamata līmeni. Galvenais šā mērķa sekmēšanas rīks ir Eiropas digitālās inovācijas centri, ko līdzfinansē no programmas “Digitālā Eiropa”. Tie atbalsta uzņēmumus, īpaši MVU, to digitalizācijas ceļā. Novērtējot MVU digitālo briedumu (digitālā brieduma novērtējums), Eiropas digitālās inovācijas centri sniedz mērķtiecīgu atbalstu, kas ietver gan tehniskas zināšanas un testēšanu (testēšana pirms investēšanas), gan inovācijas pakalpojumus, piemēram, finanšu konsultācijas, apmācību un prasmju attīstību. Pašlaik 30 dažādās Eiropas valstīs darbojas 151 Eiropas digitālās inovācijas centrs. Līdz 2025. gada beigām Eiropas digitālās inovācijas centri varētu palīdzēt aptuveni 100 000 uzņēmumu un publiskā sektora struktūru Eiropā. Nozaru testēšanas un eksperimentēšanas programmas palīdz mākslīgā intelekta izstrādātājiem panākt, ka tirgū efektīvāk nonāk uzticams mākslīgais intelekts, un tas sekmēs mākslīgā intelekta izmantošanu Eiropas mazajos uzņēmumos⁵³.

Komisija veiks šādas darbības:

- **8. darbība:** līdz 2023. gada beigām sadarbībā ar dalībvalstīm nāks klajā ar vienreizējas iesniegšanas principā balstītu tehnisko sistēmu un turpinās paplašināt vienotās digitālās vārtejas darbības jomu, lai tajā ietvertu jaunas procedūras, ņemot vērā MVU vajadzības.

3.1.4. Procedūru un ziņošanas prasību vienkāršošana

Saistībā ar uzņēmumu konkurētspējas uzlabošanu ilgtermiņā⁵⁴ Komisija vēlas panākt, ka tiek racionalizētas no ES tiesību aktiem izrietošās ziņošanas prasības, un mērķis ir šo slogu samazināt par 25 %, neapdraudot saistīto politikas mērķu īstenošanu. Šis mērķis ir saistīts ar regulatīvā sloga samazināšanu visu lielumu uzņēmumiem, bet ir īpaši nozīmīgs MVU. Ziņošanas prasības ir svarīgas, lai pareizi uzraudzītu tiesību aktu īstenošanu un panāktu tiesību aktu prasību izpildi, taču daudziem uzņēmumiem, it īpaši MVU, šīs prasības var būt apgrūtinājošas, radīt izmaksas un ietekmēt spēju attīstīties. Prasību uzkrāšanās laika gaitā var izpausties kā lieki, dublējoši vai novecojuši pienākumi, nelietderīgs biežums un laika grafiks vai nepiemērotas datu vākšanas metodes⁵⁵. Šādos gadījumos ziņošanas prasību racionalizēšana vai konkrētu uzņēmumu grupu, piemēram, MVU, vajadzību apmierināšana var kļūt par iespēju atvieglot uzņēmumu slogu.

⁵⁰ *BRIS* savieno visus valsts reģistrus un dara publisku pieejamu informāciju par aptuveni 20 miljoniem uzņēmumu un filiāļu.

⁵¹ https://ec.europa.eu/solvit/what-is-solvit/index_lv.htm; 2023. gada martā Komisija ierosināja *SOLVIT* standartu — visās dalībvalstīs vismaz 90 % gadījumu atrisināt 12 mēnešu laikā.

⁵² Lēmums (ES) 2022/2481, ar ko izveido politikas programmu “Digitālās desmitgades ceļš” 2030. gadam.

⁵³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/testing-and-experimentation-facilities>.

⁵⁴ COM(2023) 168 final.

⁵⁵ Ja ziņošanas prasības ir labi izstrādātas, to izmaksas lielā mērā kompensē to sniegtie ieguvumi, piemēram, gaisa piesārņojuma monitorings vai finanšu nozares uzraudzība un finanšu stabilitātes saglabāšana. Šādas prasības ir iekļautas ne tikai primārajos tiesību aktos, bet arī īstenošanas vai deleģētajos aktos, vai pat darbības pasākumos.

Jau 2023. gada martā Komisija nāca klajā ar pirmajiem nozīmīgajiem tiesību aktiem, ar kuriem racionalizē ziņošanas pienākumus⁵⁶, un vienlaikus ar Komisijas darba programmu tiks sniegta informācija par papildu pasākumiem. Proti, brīvprātīga, vienkārša un standartizēta metodika ziņošanai par VSP (vidiskajiem, sociālajiem, pārvaldības) jautājumiem samazinās slogu un sekmēs MVU piekļuvi ilgtspējīgam finansējumam (sīkāku informāciju sk. 3.2.4. sadaļā). Turklāt Komisijas priekšlikums atlikt nozaru ilgtspējas ziņu sniegšanas standartu⁵⁷ pieņemšanas termiņu dos ieguvumu uzņēmumiem, kas ietilpst Direktīvas par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu (*CSRD*) darbības jomā, ieskaitot biržā kotētus MVU. Tas dod iespēju pievērsties pirmā standartu kopuma īstenošanai. Grāmatvedības direktīvā MVU definēšanai izmantoto robežvērtību pielāgošana samazinās to uzņēmumu skaitu, uz kuriem pašlaik attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas prasību tvērums atbilstoši Direktīvai par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu (*CSRD*) un Taksonomijas regulai⁵⁸.

Turklāt saistībā ar siltumnīcefekta gāzu emisiju uzraudzību un ziņošanu noteiktais retākais ziņu par metodiku uzlabojumiem sniegšanas biežums elektroenerģijas nozares, energoietilpīgo nozaru un aviācijas uzņēmumiem mazinās šo uzņēmumu slogu, neietekmējot uzraudzības efektivitāti. Papildus tam vienkāršoti ziņu sniegšanas pienākumi, kas paredzēti ES tiesību aktos saistībā ar patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu, apvienos prasības un samazinās ziņu sniegšanas biežumu, neietekmējot pārredzamību vai datu kvalitāti.

Tuvākajās nedēļās Komisija nāks klajā ar plašāku informāciju par pasākumiem, kas jau ir pieņemti vai kuri jāpieņem, lai racionalizētu ziņošanas pienākumus visiem uzņēmumiem. Komisija plāno padarīt šo aspektu par nozīmīgu savas 2024. gada darba programmas daļu, ko papildinās priekšlikumu pakete un plānoti izvērtējumi. **Šo darbu attiecībā uz turpmākiem cikliem sistematizēs līdz 2023. gada beigām:**

- visos Komisijas dienestos noteiks standartizētus rīkus tādu ziņu sniegšanas prasību kartēšanai, kas ietvertas esošajos tiesību aktos vai administratīvos dokumentos un jaunos priekšlikumos;
- kopā ar reprezentatīvu uzņēmumu, nozares asociāciju un valstu iestāžu (kas bieži ir šādu pārskatu sniegšanas saskarne) kopumu noteiks prioritārās jomas;
- katrs Komisijas dienests 2024. gadam un turpmākiem gadiem sagatavos mērķtiecīgus racionalizācijas plānus.

---

⁵⁶ ES banku krīzes pārvaldības un noguldījumu apdrošināšanas satvara pārskatīšana; tehnisko standartu īstenošana attiecībā uz apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas sabiedrības ziņojumiem un informācijas atklāšanu; Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku; Ekonomikas pārvaldības pārskats — ziņošanas vienkāršošana; Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par mazgāšanas līdzekļiem un virsmaktīvajām vielām; Savienības Muitas kodekss; vispārējais farmācijas jomas tiesiskais regulējums; vairākas iniciatīvas, kas tiek sagatavotas vai ir ierosinātas, piemēram, Kombinēto pārvaldījumu direktīva, saskaņotais tiesiskais regulējums par dzelzceļa caurlaidspēju un satiksmes pārvaldību, kā arī dzelzceļa kravu koridoru atcelšanu, kas ir daļa no kravu zaļināšanas paketes, masu un gabarītu direktīvas pārskatīšana (sk. kravu zaļināšanas paketi), kā arī direktīvas par ostas valsts veikto kuģu kontroli pārskatīšana u.c.

⁵⁷ Pirmais ilgtspējas ziņu sniegšanas standartu kopums (COM (2023) 5303 final) ievērojami samazināja ziņu sniegšanas slogu salīdzinājumā ar no *EFRAG* saņemtajām tehniskajām konsultācijām. Komisija attiecināja ziņu sniegšanas principu tikai uz būtisku informāciju, paredzēja pakāpenisku ieviešanu un padarīja noteiktas informācijas atklāšanas prasības brīvprātīgas.

⁵⁸ 8. pants Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

Lai nodrošinātu, ka šis vispārējais uzdevums samazināt slogu tiek veiksmīgi izpildīts, svarīga nozīme ir MVU un citu ieinteresēto personu ieguldījumam. Portāls “Izsakiet viedokli — vienkāršot!” ļauj apkopot informāciju par ziņošanas pienākumiem. Arī platforma “Gatavi nākotnei” tiek aicināta pievērst īpašu uzmanību ziņošanas pienākumiem un savā 2024. gada darba programmā iekļaut vienu vai vairākus atzinumus par šo jautājumu.

Komisija veiks šādas darbības:

- **9. darbība:** 2023. gada oktobrī nāks klajā ar nākamo priekšlikumu kopumu, lai kā daļu no sistemātiska un regulāra cikla papildus darba programmai racionalizētu ziņu sniegšanas prasības, ieskaitot iepriekš norādītos pasākumus, nolūkā izpildīt mērķi par 25 % samazināt ziņu sniegšanas apjomu.

3.2. Likviditātes un finansējuma pieejamības uzlabošana

3.2.1. Maksājumu kavējumu novēršana

Rēķinu kavēta samaksa skar visu nozaru uzņēmumus visās ES dalībvalstīs. Tas īpaši negatīvi ietekmē MVU, jo tie paļaujas uz regulāru un paredzamu naudas plūsmu⁵⁹ un tiem ir ierobežotāka piekļuve likviditātei nekā lieliem uzņēmumiem. MVU, kas saņem maksājumus novēloti, ir jāsedz likviditātes nepietiekamība, izmantojot īstermiņa aizdevumus, tādējādi palielinot to finansēšanas izmaksas. Maksājumu kavējumu samazināšana ir būtisks elements, kas maziem un vidējiem uzņēmumiem nodrošinātu likviditāti, kura tiem tik ļoti nepieciešama, lai ieguldītu inovācijā vai lai izmaksu samazinājumi atspoguļotos patērētājiem piedāvātajās cenās⁶⁰.

Komisija kā daļu no šā MVU atvieglojumu kopuma rosina pārskatīt noteikumus par kavētiem maksājumiem, aizstājot spēkā esošo Maksājumu kavējumu direktīvu ar regulu, kurā attiecībā uz visiem komercdarījumiem noteikti saistoši 30 dienu maksājumu termiņi. Tā padarīs kompensācijas maksu un procentu maksājumus par automātiskiem kavētu maksājumu gadījumā un papildinās šos jaunos pasākumus ar stingru izpildes sistēmu. Tas arī atvieglos uzņēmumiem savu tiesību īstenošanu, samazinot slogu un atvieglojot piekļuvi faktiskai tiesiskajai aizsardzībai mediācijas ceļā.

Atceroties, ka viena kavējuma diena Eiropas uzņēmumiem nozīmē 158 miljonus euro lielas papildu finansējuma izmaksas, šo jauno noteikumu mērķis ir samazināt maksājumu kavējumu apjomu par 35 %. Turklāt tiks ievērojami samazināts laiks, ko uzņēmumi pavada, lai panāktu piedziņu no saviem parādniekiem, tādējādi ietaupot Eiropas uzņēmumiem 340 miljonus cilvēkstundu jeb 8,7 miljardus euro. Papildus tiešiem monetāriem ieguvumiem tam ekonomikā būtu taisnīgāk jāpārdala likviditāte un jāsamazina MVU atkarība no ārēja finansējuma.

Pārskatīšanu izvēlēts veikt ar regulu, kura atceltu un aizstātu spēkā esošo Maksājumu kavējumu direktīvu. Regulai ir daudzas priekšrocības, jo īpaši attiecībā uz vajadzību risināt kavēto maksājumu pārrobežu aspektu. Tas visā ES dod iespēju ieviest vienādus risinājumus

⁵⁹ Sīkāku informāciju skatīt ietekmes novērtējuma ziņojumā par kavētiem maksājumiem, kas publicēts vienlaikus ar šo paziņojumu.

⁶⁰ Ņemot vērā šos mērķus, Komisija nesen uzsāka vairākas pārkāpuma procedūras kavēto maksājumu jomā: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/inf_23_1808.

attiecībā uz galvenajiem aspektiem, piemēram, maksimālo maksājumu termiņu un pārbaudes procedūrām, kavēto maksājumu procentu likmi un fiksētas kompensācijas summu. Vienlaikus attiecībā uz noteiktiem aspektiem dalībvalstis varēs pieņemt stingrākus noteikumus.

Komisija veiks šādas darbības:

- **10. darbība:** rosinās jaunu Kavēto maksājumu regulu, ievērojami pastiprinot ES noteikumus, lai cīnītos ar kavējumiem komercdarījumu maksājumos.

3.2.2. Pilnīga ES programmu MVU sniegtā potenciāla izmantošana

ES finansējuma programmās MVU paredzētajam atbalstam līdz 2027. gadam sasniedzot vairāk nekā 200 miljardus euro⁶¹, MVU ir piekļuve plašam finansiāla atbalsta klāstam. Proti, ir ieviesti vairāki pasākumi, kuru mērķis ir novērst pieaugošās MVU grūtības piekļūt finansējumam⁶², sākot ar programmas *InvestEU* MVU logu⁶³, kas nodrošina MVU labāku piekļuvi finansējumam ar labvēlīgākiem finansēšanas nosacījumiem. MVU logs arī palīdz MVU pielāgoties ilgtspējīgai uzņēmējdarbības praksei un finansē jaunuzņēmumus, kas izstrādā jaunas ilgtspējas tehnoloģijas.

***InvestEU* MVU logam būs būtiska nozīme parāda un pašu kapitāla atbalsta sniegšanā Eiropas MVU nākamajos gados.** Piesakoties Eiropas Investīciju fonda (EIF) līdzekļu saņemšanai, banku, garantiju iestāžu un citu finanšu starpnieku pieprasījums ir bijis ievērojams, trīs reizes pārsniedzot kopējo finansējumu, kas 2021.–2027. gadā piešķirts garantijām. Tirgus pieprasījums pēc kapitālieguldījumiem jau sasniedzis pilnu apjomu 2021.–2027. gadā daudzās tematiskajās jomās, to vidū tādās kā tīrās tehnoloģijas, dzīvības zinātnes un digitālā pārveide, kā arī sociālā uzņēmējdarbība. Paredzams, ka šāda dalības pārsniegšana *InvestEU* MVU logā neļaus EIF no 2025. gada noslēgt jaunus garantijas nolīgumus ar finanšu starpniekiem, jo līdz tam laikam būs pilnībā izmantoti garantijām piešķirtie resursi.

Komisija ir ierosinājusi platformā “Stratēģiskās tehnoloģijas Eiropai” (*STEP*)⁶⁴ pieejamo ES garantiju palielināt par 7,5 miljardiem euro, izmantojot īpašu *InvestEU*

⁶¹ Tas ietvertu MVU pieejamo finansējumu, izmantojot šādus instrumentus (Komisijas dienestu aplēses): *InvestEU* (6,9 miljardi euro no īpašā MVU loga un papildu 0,82 miljardi euro no sociālo investīciju un prasmju loga), Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM) (45,2 miljardi euro), EIP (10 miljardi euro), *Cassini* (0,7 miljardi euro), Vienotā tirgus programmas MVU pīlārs (1 miljards euro), Intelektuālā īpašuma MVU fonds (0,08 miljardi euro), programma “Digitālā Eiropa” (0,7 miljardi euro), Eiropas Aizsardzības fonds (vairāk nekā 0,2 miljardi euro), Eiropas kosmosa programma (1 miljards euro), drošas savienojamības programma — *IRIS2* (0,72 miljardi euro), “Apvārsnis Eiropa” (15 miljardi euro), Taisnīgas pārkārtošanās fonds (4,8 miljardi euro), Radošā Eiropa (2,3 miljardi euro), Eiropas Reģionālās attīstības fonds (38,71 miljards euro), kohēzijas politikas Investīciju iniciatīva reaģēšanai uz koronavīrusu un *REACT-EU* (22 miljardi euro), Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (30 miljardi euro), Kohēzijas fonds (0,05 miljardi euro), Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonds (EJZAF) (2,52 miljardi euro), programma “LIFE” (0,13 miljardi euro), Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (0,2 miljardi euro), Inovāciju fonds (0,17 miljardi euro), Eiropas Sociālais fonds Plus (0,82 miljardi euro), jaunā Eiropas Inovācijas programma piekļuves finansējumam jomā (45 miljardi euro) progresīvo tehnoloģiju jaunuzņēmumiem, MVU un mazajām vidējās kapitalizācijas sabiedrībām.

⁶² No dažādajiem finanšu instrumentiem, kas bija pieejami MVU iepriekšējā daudzgadu finanšu shēmā (2014.–2020. gada periodā), tikai *COSME* aizdevumu garantiju mehānisms vien nodrošināja 68 miljardu euro finansējumu gandrīz 900 000 MVU, palīdzot radīt vai saglabāt vairāk nekā 4 miljonus darbvieta.

⁶³ https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/investeu/investeu-fund-sme-window_lv.

⁶⁴ COM (2023) 335 final.

STEP logu. Tiklīdz abi likumdevēji būs apstiprinājuši *STEP*, Komisija centīsies ātri iekļaut papildu resursus, kas piešķirti *InvestEU*, MVU labā.

Dalībvalstis var uzņemties vadošo lomu, piešķirot papildu resursus *InvestEU* no Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) vai valsts budžetiem, kā arī izmantot iespējas pārvietot līdzekļus no dalītās pārvaldības fondiem, lai palielinātu investīcijas savā valstī.

STEP priekšlikuma kontekstā Komisija iepazīstināja ar vairākiem veidiem, kā atvieglot šādu resursu izmantošanu dalībvalstīs un palielināt *InvestEU* atbalstītā finansējuma apjomu MVU, jo īpaši precizējot valsts atbalsta aspektus attiecībā uz visiem resursu pārvietojumiem, kā arī piemērojot principa “nenodarīt būtisku kaitējumu” aspektus⁶⁵.

Ja dalībvalsts izlemj piešķirt resursus *InvestEU* dalībvalsts sadaļai nolūkā īstenot esošu *InvestEU* finanšu produktu, ko starptautiska finanšu iestāde kā īstenošanas partneris, piemēram, EIB grupa vai Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka (ERAB), izstrādājusi ES sadaļai, šāds piešķirums pats par sevi nav uzskatāms par valsts atbalstu, kā Komisija sīkāk skaidrojusi *STEP* priekšlikumā⁶⁶. Tāpēc šādi iespējamie resursu pārvietojumi (no dalītās pārvaldības, ANM vai valsts budžeta) ir ātrs un viegls fakultatīvs mehānisms, kas dalībvalstīm pieejams, lai maziem un vidējiem uzņēmumiem novirzītu tik ļoti vajadzīgo finansējumu, uzņemoties tikai *InvestEU* prasīto ziņošanas slogu. Līdz šim vairākas dalībvalstis ir izmantojušas šo pārvietojumu iespēju. Ņemot vērā lielo tirgus pieprasījumu, dalībvalstis, kas vēl nav devušas ieguldījumu, tiek mudinātas to darīt dalībvalsts *InvestEU* sadaļā, lai atbalstītu MVU paredzētu finanšu produktu ieviešanu savā dalībvalstī. Komisija sekos īstenošanas progresam MVU logā kopā ar MVU sūtņu tīklu.

Turklāt dalībvalstis un reģioni var izveidot ES dalītās pārvaldības programmu līdzfinansētus finanšu instrumentus, lai novirzītu ES resursus dažādiem finanšu produktiem, to vidū aizdevumiem, garantijām, pašu kapitālam un citiem riska uzņemšanās mehānismiem. Šāds atbalsts var tieši palīdzēt MVU. Lai atvieglotu šo procesu, Komisijas platforma *fi-compass*⁶⁷ nodrošina resursus, kas ietver vispārīgu informāciju, norādījumus, praktiskus rīkus un mācīšanās iespējas un kas sniedz norādījumus vadošajām iestādēm par finanšu instrumentu izmantošanu katrā no ES dalītās pārvaldības fondiem.

Komisija veiks šādas darbības:

- **11. darbība:** izmantojot attiecīgo *InvestEU* pārvaldības struktūru, iedrošinās dalībvalstis piešķirt papildu resursus *InvestEU* valstu sadaļām un sekmēt ANM ieguldījumus *InvestEU*, līdz 2023. gada oktobrim sniedzot papildu norādījumus par to, kā piemērojams princips “nenodarīt būtisku kaitējumu”.

Liela nozīme uzņēmumu atbalstīšanā starptautiskajā tirdzniecībā ir eksporta kredīta aģentūrām (ECA). Jau tiek izmantota saskaņotāka pieeja ES dalībvalstu eksporta kredītiem un ES līmeņa finansēšanas instrumentiem, un tā būtu turpmāk jāpastiprina. Tā kā Ukrainā

⁶⁵ Grozot tehniskus norādījumus par principa “nenodarīt būtisku kaitējumu” piemērošanu saskaņā ar Regulu (ES) 2021/241. Tas arī sekmēs resursu piešķiršanu *InvestEU* no ANM.

⁶⁶ Tas neskar pienākumu nodrošināt, ka ES finanšu instrumenti un budžeta garantijas ir saderīgi ar valsts atbalsta noteikumiem, kā to prasa Finanšu regulas 209. panta 2. punkta c) apakšpunkts.

⁶⁷ <https://www.fi-compass.eu>.

notiek Krievijas agresijas karš, lielākā daļa ES *ECA* ir apturējušas savu riska segumu attiecībā uz Ukrainu, tādējādi negatīvi ietekmējot ES uzņēmumu spēju eksportēt uz Ukrainu. *InvestEU* MVU loga izmēģinājuma mehānisms, kura kopējā summa ir aptuveni 300 miljoni euro, 2024. gada laikā dos eksporta kredīta aģentūrām iespēju atsākt darbu saistībā ar Ukrainu. Paredzams, ka izmēģinājuma mehānisms uzlabos Eiropas MVU konkurētspēju, veidojot spēcīgākas saites ar Ukrainu un dodot iespēju atbalstīt jaunu eksportu par vairākiem simtiem miljonu euro.

Komisija veiks šādas darbības:

- **12. darbība:** sadarbosies ar EIF, lai 2024. gada gaitā izveidotu izmēģinājuma mehānismu, kas ļautu eksporta kredīta aģentūrām atbalstīt MVU, kuri veic tirdzniecību ar Ukrainu.

Plašākas kapitāla tirgu savienības (KTS) iniciatīvas ietvaros⁶⁸, izveidojot MVU izaugsmes tirgus, Eiropas riska kapitāla fondus un kolektīvo finansēšanu, ir uzlabota MVU piekļuve finansējumam. Jaunākā politiskā vienošanās par Eiropas vienoto piekļuves punktu padarīs gan lielus, gan mazus uzņēmumus atpazīstamākus ieguldītājiem, bet pārskatītie noteikumi regulējumam par Eiropas ilgtermiņa ieguldījumu fondiem un alternatīvajiem ieguldījumu fondiem palielinās MVU pieejamā finansējuma apjomu. Kotēšanas biržā akta priekšlikumu⁶⁹ mērķis ir atvieglot uzņēmumu, ieskaitot MVU, piekļuvi finansējumam publiskos tirgos, samazinot birokrātiju, racionalizējot noteikumus un ļaujot īpašniekiem saglabāt lēmumu pieņemšanas pilnvaras pēc to uzņēmumu iekļaušanas biržas sarakstā. Kotēšanas biržā akta priekšlikumu ļoti tālejošie mērķi ir būtiski, lai panāktu, ka strauji augošie uzņēmumi turpina attīstīties un rada darbvietas ES. Lai nodrošinātu MVU labāku piekļuvi tirgū balstītiem finansējuma avotiem un pašu kapitāla finansējumam, būs svarīgi ātri pieņemt likumdošanas priekšlikumus atbilstoši 2020. gada KTS rīcības plānam un iesaistīties sarunās (jo īpaši Eurogrupā) par turpmāku KST attīstību.

Vēl viens veids, kā atbalstīt MVU, ir Eiropas Inovācijas padome (EIC), kas ir vadošais ES instruments, ar kuru tiek nodrošināts apvienots finansējums (dotācijas un pašu kapitāls vai kvazikapitāls) strauji augošiem jaunuzņēmumiem un MVU, kuri īsteno radikālas inovācijas. *EIC* fonds, izmantojot 10 miljardu euro budžetu, šādiem uzņēmumiem nodrošina pašu kapitāla finansējumu 0,5 līdz 15 miljonu euro apmērā, lai piesaistītu privātās investīcijas 30 līdz 50 miljardu euro apmērā. Uzņēmumiem, kam vajadzīgas vairākas finansējuma kārtas vai lielāki ieguldījumi, Komisijas *STEP* priekšlikumā ir paredzēts papildu 2,63 miljardus euro liels budžets, lai *EIC* fonds varētu nodrošināt bezprecedenta ieguldījumus pašu kapitālā par summu no 15 līdz 50 miljoniem euro Eiropai stratēģiski nozīmīgās tehnoloģijās. Piesaistot papildu privātās investīcijas, tas var nodrošināt jaunu 13 miljardu euro vērtu atbalstu to MVU pašu kapitālam, kuri nevar piesaistīt banku finansējumu, kā arī mazu vidējas kapitalizācijas sabiedrību pašu kapitālam.

Komisija arī palīdzēs MVU īstenot energoefektivitātes pasākumus (no energoauditiem līdz tehnoloģijām un mācībām), Vienotā tirgus programmā atvēlot 10 miljonus euro, kas tiks darīti pieejami ar Eiropas Biznesa atbalsta tīkla starpniecību, izmantojot atklātus uzaicinājumus.

⁶⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/ip_22_7348.

⁶⁹ COM (2022) 760 final.

3.2.3. Publiskie iepirkumi

Vieglāka piekļuve publiskā iepirkuma tirgiem var palīdzēt MVU atraisīt savu potenciālu, pozitīvi ietekmējot izaugsmi un ekonomikas atveseļošanos. Publiskajiem iepirkumiem tiek tērēta ievērojama daļa publiskā sektora līdzekļu, publisko iepirkumu īpatsvaram sasniedzot 14 % no ES IKP. Tomēr MVU joprojām ir grūtības piekļūt iepirkumiem. Komisija ir informējusi par iniciatīvām, kuras atvieglo uzņēmumu, to vidū MVU, piekļuvi publiskajiem iepirkumiem, arī pārrobežu publiskajiem iepirkumiem⁷⁰. Mērķis ir palielināt MVU īpatsvaru publiskajā iepirkumā atbilstoši to kopējam īpatsvaram visā tautsaimniecībā. Lai uzlabotu MVU dalību publiskajos iepirkumos, būs svarīgi veicināt standartizētu noteikumu un klauzulu izmantošanu iepirkuma procedūras dokumentos, jo īpaši attiecībā uz zema riska vai mazas summas līgumiem, atvieglojot MVU darbu iepirkuma dokumentu sagatavošanā. Jāsekmē MVU iesaisti veicinoša prakse, piemēram, MVU piemērotu nosacījumu (labvēlīgāku finansiālas kvalifikācijas nosacījumu un apmaksas nosacījumu) izmantošana.

Komisija veiks šādas darbības:

- **13. darbība:** sekmēs standartizētu, MVU piemērotu iepirkuma noteikumu un nosacījumu izmantošanu, lai uzlabotu MVU dalību publiskajos iepirkumos.

3.2.4. MVU piekļuves atvieglošana ilgtspējīgam finansējumam

MVU ir nozīmīgi, lai palīdzētu Eiropai sasniegt savus klimatneitralitātes un citus vidiskos mērķus⁷¹. Tāpēc ir ļoti svarīgi piesaistīt finansējumu MVU pārejai uz ilgtspējīgu attīstību, līdz minimumam samazinot administratīvo slogu. Lai pilnībā īstenotu savu potenciālu pārejai uz ilgtspējīgu attīstību, MVU jo īpaši ir vajadzīgs 1) vienkāršs un standartizēts regulējums ziņošanai par VSP (vidiskajiem, sociālajiem, pārvaldības) jautājumiem un 2) finanšu iestādes, kas tos atbalsta centienos pārkārtoties uz ilgtspējīgu uzņēmējdarbību.

Neskatoties uz pasākumiem, kas jau īstenoti MVU vajadzību apmierināšanai⁷², MVU ir grūti saņemt finansējumu videi nekaitīgiem projektiem. Uz MVU, izņemot biržā kotētus MVU, formāli neattiecas ES ilgtspējīga finansējuma regulējuma prasības. Tomēr Komisija apzinās, ka šie MVU saskaras ar aizvien plašākiem to finanšu un vērtību ķēdes partneru pieprasījumiem sniegt ilgtspējas informāciju, kas bieži vien ir jāsagatavo nestandarta formātā. Tāpēc Komisija izprot MVU bažas par šo ilgtspējas ziņojumu jauno noteikumu turpmāku ietekmi.

⁷⁰ COM (2017) 572 final. 2020. un 2021. gadā Komisija publicēja divus pētījumus par MVU dalību publiskajos iepirkumos: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/eec8227c-ecc4-11ea-b3c6-01aa75ed71a1> un <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/46111/attachments/1/translations/en/renditions/native>. 2023. gadā ir publicētas divas brošūras, kuru nolūks ir sekmēt jaunuzņēmumu dalību publiskajos iepirkumos: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/54254>, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/54276>.

⁷¹ ESAO platformas par MVU finansēšanu ilgtspējas mērķiem 2023. gada darbības pārskats (6. lpp.), <https://www.oecd.org/cfe/smes/SME%20activity-report-2023.pdf>.

⁷² Pēdējoreiz Komisijas 2023. gada jūnija Paziņojumā "Praktiski funkcionējošs ilgtspējīga finansējuma regulējums" (COM (2023) 317 final), kur Komisija aicina panākt šāda regulējuma iekļaujamību, izmantojamību un samērīgumu, lai MVU varētu saņemt finansējumu pārejai uz ilgtspējīgu darbību.

Lai šīs bažas mazinātu, Komisija īsteno vairākas darbības. Pirmkārt, Komisija ir mudinājusi⁷³ lielos uzņēmumus un finanšu starpniekus, sadarbojoties ar MVU, piemērot proporcionalitātes principu un, pieprasot informāciju no MVU, kas ir to vērtības ķēdes partneri, ievērot atturību. Tā ir arī sniegusi konkrētus norādījumus, kā arī brīvprātīgi izmantojamus rīkus, ko MVU var likt lietā, lai piekļūtu pārkārtošanās finansējumam.

Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēja grupa (EFRAG) izstrādā vienkāršotus ziņošanas standartus biržā kotētiem MVU. Komisija nodrošinās, ka šie biržā kotētiem MVU piemērojamie standarti ir samērīgi. Standarti ierobežos informāciju, kas jāsniedz biržā kotētiem MVU, uz kuriem attiecas CSRD. Tajos tiks arī noteikts juridisks ierobežojums attiecībā uz informāciju, ko saskaņā ar Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem lielie uzņēmumi var prasīt no to vērtību ķēdē esošajiem MVU, tā ierobežojot tālāku ietekmi. Šis ir svarīgs aizsardzības pasākums CSRD kontekstā, un tā mērķis ir ierobežot lieliem uzņēmumiem noteikto vērtības ķēdes ziņošanas prasību netiešo ietekmi uz MVU. Notiekošajās sarunās par Direktīvu par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju Komisija mēģinās panākt, lai šie aizsardzības pasākumi tiktu izmantoti arī šajā direktīvā. EFRAG papildus izstrādās brīvprātīgu standartu biržā nekotētiem MVU. MVU šo standartu var izmantot, lai standartizētu informāciju par ilgtspēju, ko tie vēlas ziņot, un tas radīs labākas iespējas zaļā finansējuma saņemšanai un tādējādi sekmēs pārkārtošanos uz ilgtspējīgu ekonomiku.

Lietotājiem ērti lietojami rīki un informācijas un zināšanu apmaiņa sadarbībā ar nozares ieinteresētajām personām palīdzēs MVU izprast ES ilgtspējīgā finansējuma regulējumu. Konkrētāk, kopā ar Ilgtspējīga finansējuma platformu izstrādātajām vienkāršotajām pieejām būtu jādod iespēja biržā nekotētiem MVU gūt labumu no taksonomijas izmantošanas.

Finanšu iestādēm arī jāatbalsta MVU to centienos pārkārtoties uz ilgtspējīgu uzņēmējdarbību. Lai to panāktu, MVU zaļais finansējums ir jāiekļauj banku uzņēmējdarbības modeļos. Jādefinē zaļo aizņēmumu jēdziens un ES līmenī jānosaka saskaņoti zaļo aizdevumu standarti, kas palīdzēs paplašināt zaļo aizdevumu izmantošanu. Ja šādi MVU aizdevumi tiktu iekļauti banku zaļo aktīvu koeficienta skaitītājā, tas, piemēram, nodrošinātu maziem un vidējiem uzņēmumiem izsniegto zaļo aizdevumu pamanāmību un mudinātu finanšu iestādes maziem un vidējiem uzņēmumiem izsniegt ilgtspējīgu finansējumu.

Pamatojoties uz rezultātiem, kas gūti dažādos notiekošos Komisijas pētījumos par MVU un taksonomijas pārskatiem/ilgtspējīgu finansējumu, Komisija veiks šādas darbības:

- **14. darbība:** panāks, ka MVU ir vienkāršs un standartizēts regulējums ziņošanai par VSP jautājumiem, ierobežojot risku, ka informācijas atklāšanas prasības tālāk tiek piemērotas biržā nekotētiem MVU, kas atrodas CSRD darbības jomā ietilpstošu uzņēmumu vērtību ķēdē, un nodrošinot brīvprātīgu standartu drīzu izstrādi biržā nekotētu MVU vajadzībām.
- **15. darbība:** mudinās finanšu iestādes to uzņēmējdarbības modeļos iekļaut zaļo MVU finansējumu:
  - a. attiecībā uz MVU izstrādājot zaļo aizdevumu standartu vai definīciju, par pamatu

⁷³ Komisijas Ieteikums (ES) 2023/1425 (2023. gada 27. jūnijs) par finansējuma veicināšanu pārejai uz ilgtspējīgu ekonomiku.

- izmantojot Eiropas Banku iestādes gatavojamo ieteikumu⁷⁴,
- b. novērtējot MVU pielāgotu zaļo aktīvu koeficientu, ko ņemt vērā taksonomijas datu atklāšanas deleģētā tiesību akta atjauninājumā.

3.3. Piekļuves kvalificētiem darbiniekiem nodrošināšana

Līdz ar tehnoloģiju attīstību, globālajām problēmām un demogrāfiskajiem izaicinājumiem mainās veids, kā MVU un to darbinieki mācās, piedalās sabiedrības dzīvē un ikdienā vada uzņēmējdarbību. Lai tiktu galā ar šīm pārmaiņām un saglabātu savu noturību, vienlaikus dodot ieguldījumu sabiedrības dzīvē, produktivitātes celšanā un inovācijā, MVU ir vajadzīga piekļuve kvalificētam darbaspēkam.

Lai palīdzētu dalībvalstīm panākt, ka 60 % no visiem darbaspējas vecuma pieaugušajiem katru gadu piedalās apmācības programmās, kā noteikts Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā⁷⁵, Komisija par pamatu izmanto Eiropas Prasmju programmu⁷⁶. Eiropas Prasmju gads un bezprecedenta ES finanšu resursi, kas 2021.–2027. gada DFS plānošanas periodā pieejami prasmju uzlabošanai, konkrētāk, plānotie 65 miljardi euro no Atvērēšanas un noturības mehānisma un Eiropas Sociālā fonda Plus, arī dod unikālu iespēju paātrināt darbības, kas var uzlabot MVU piekļuvi dziļam un daudzveidīgam prasmju kopumam, piemēram, priekšlikuma par digitālo izglītību un prasmēm⁷⁷ pieņemšanu. Šajā ziņā Eiropas digitālo prasmju sertifikāta⁷⁸ izmēģinājums, ko veica sadarbībā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām, sekmēs lielāku pārredzamību un digitālo prasmju atzīšanu, sekmējot MVU piekļuvi speciālistiem, kas vajadzīgi digitālās pārkārtošanās veikšanai.

Saistībā ar profesionālās izglītības un apmācības (PIA) sistēmu modernizāciju⁷⁹ ES arī atbalsta profesionālās izcilības centrus⁸⁰, lai attīstītu vietējās “prasmju ekosistēmas”, sākot no progresīvas ražošanas līdz mākslīgajam intelektam, ūdens tehnoloģijām un pilsētu zaļināšanai. Tie cieši sadarbojas ar uzņēmumiem, arī MVU, un sekmē reģionālo attīstību, uzņēmējdarbību, inovāciju un viedās specializācijas stratēģijas. Eiropas Mācekļu alianse atbalsta plašākas un labākas mācekļu veicināšanu visā ES, jo mācekļība ir veids, kā uzņēmumi, jo īpaši MVU, var efektīvā veidā iegūt tiem vajadzīgos kvalificētos darbiniekus.

ES Prasmju pakta⁸¹ 18 liela mēroga prasmju partnerības (LSP), kas aptver visas rūpniecības ekosistēmas, veic darbu, lai apzinātu vajadzības pēc prasmēm un ieviestu apmācību uzņēmumos un to piegādes ķēdēs, lai līdz 2030. gadam piesaistītu un pārkvalificētu 10 miljonus darba ņēmēju. MVU ir aktīvi iesaistīti visās LSP tieši, kā

⁷⁴ Komisijas aicinājums sniegt konsultācijas par zaļajiem aizdevumiem un hipotēkām, kas adresēts EBI, 2022. gada novembris.

⁷⁵ Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plāns, ko 2020. gadā apstiprināja valstu un valdību vadītāji, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1607&langId=lv>.

⁷⁶ COM (2020) 274 final.

⁷⁷ COM (2023) 205 final un COM (2023) 206 final.

⁷⁸ <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan/action-9?>

⁷⁹ Padomes Ieteikums 2020/C 417/01.

⁸⁰ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1501>.

⁸¹ Pakta ir mērķis veidot reģionāla līmeņa partnerības, kas sekmētu darbaspēka, arī MVU darbaspēka, pārkvalificēšanos un kvalifikācijas celšanu. Saskaņā ar aptauju rezultātiem kopš pakta spēkā stāšanās 2020. gadā tā dalībnieku kopējo centienu rezultātā ir aptverti gandrīz divi miljoni personu. Pakta dalībnieku kopējās investīcijas pārkvalificēšanās un kvalifikācijas celšanas pasākumos sasniegušas gandrīz 160 miljonus euro. https://pact-for-skills.ec.europa.eu/index_en.

individuāli dalībnieki, kā arī netieši, ar nozaru tīklu organizāciju starpniecību. Sadarbība ar citiem dalībniekiem, piemēram, sociālajiem partneriem, un *LSP* tīkliem nodrošina tiem piekļuvi mācību programmām, saturam un materiāliem, ko citādi tiem bieži nebūtu devuši, ņemot vērā to ierobežoto izmēru un resursus.

Eiropas Biznesa atbalsta tīklam ir nozīmīga loma MVU apmācības nodrošināšanā, lai palīdzētu šiem uzņēmumiem izpildīt jaunās prasības, izmantot tādu pasākumu iespējas, ko piedāvā neto nulles emisiju industrijas akts un Eiropas Kritiski svarīgo izejvielu akts, un tikt galā ar Eiropas zaļā kursa un ilgtspējas tiesību aktu, piemēram, Direktīvas par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju, sekām.

Uzņēmējdarbības prasmes ir būtiskas, lai esošiem uzņēmējiem palīdzētu paplašināt savu darbījumdarbību un lai iedrošinātu vairāk cilvēku iesaistīties uzņēmējdarbībā. Lai dotu sievietēm iespēju kļūt par uzņēmējām, Komisija ir organizējusi informētības pasākumus, īstenojot tos kopā ar apmācību, mentorēšanu un instruēšanu, kā arī uzlabojot sieviešu-uzņēmēju piekļuvi finansējumam un uzņēmēju tīkliem. Piemēram, *Erasmus* programmā jaunajiem uzņēmējiem⁸² ir atbalstīts vairāk nekā 9000 sieviešu-uzņēmēju, un *Women TechEU*⁸³ programmā sieviešu dibinātiem uzņēmumiem ir pieejams finansējums, kura kopējais budžets pārsniedz 10 miljonus euro. Tomēr ir jāveic papildu darbs, lai pilnībā atraisītu sieviešu, jauniešu un izslēgšanas riskam pakļauto grupu uzņēmējdarbības potenciālu.

Visbeidzot, lai piesaistītu talantīgus darbiniekus no citām valstīm, ir jāpadara vieglāki MVU paredzētie procesi. Vēlāk šā gada laikā Komisija rosinās paketi, kura vērsta uz talantu mobilitātes potenciāla palielināšanu. Šī pakete ietvers likumdošanas priekšlikumu par ES talantu fonda izveidi un iniciatīvu par sadarbību ar dalībvalstīm nolūkā sekmēt ātrāku trešo valstu valstspiederīgo profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, arī veidojot partnerību ar trešām valstīm, lai uzlabotu personāla pieņemšanu un iekārtošanu darbā.

Komisija veiks šādas darbības:

- **16. darbība:** nāks klajā ar priekšlikumu izveidot ES talantu fondu un iniciatīvu uzlabot trešo valstu valstspiederīgo kvalifikācijas un prasmju atzīšanu, lai palīdzētu novērst prasmju trūkumu ES darba tirgū — līdz 2023. gada 4. ceturksnim.
- **17. darbība:** sadarbosies ar grupām, kurām joprojām ir liels neizmantots uzņēmējdarbības potenciāls, piemēram, sievietēm, jauniešiem un personām ar invaliditāti, organizējot informētības, mentorēšanas un instruēšanas kampaņas.

3.4. Atbalsts MVU visā to uzņēmējdarbības dzīvesciklā

3.4.1. Jaunas uzņēmējdarbības uzsākšana

Kopš Mazās uzņēmējdarbības akta⁸⁴ pārskatīšanas Komisija ir sadarbojusies ar dalībvalstīm, lai samazinātu jauno uzņēmumu darbības uzsākšanas laiku. 2016. gada jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu atbalsta iniciatīva⁸⁵ ietvēra virkni pasākumu, kuru mērķis bija padarīt uzņēmējiem pievilcīgāku uzņēmējdarbības dibināšanu un tās

⁸² <https://www.erasmus-entrepreneurs.eu/>.

⁸³ https://eisma.ec.europa.eu/programmes/european-innovation-ecosystems/women-techeu_en.

⁸⁴ COM (2011) 78 final.

⁸⁵ COM (2016) 733 final.

paplašināšanu Eiropā. Komisija arī mudina dalībvalstis veicināt jaunuzņēmumu izveidi, īstenojot principus un paraugpraksi, kas izklāstīta deklarācijā par ES jaunuzņēmumu izcilības standartu⁸⁶, piemēram:

- atvieglot jaunu jaunuzņēmumu reģistrāciju tiešsaistē un bezsaistē, ar minimāliem termiņiem un minimālām izmaksām; tas ietver iespēju tiešsaistē iesniegt administratīvus dokumentus jaunuzņēmumu vai meitasuzņēmumu reģistrācijai citās dalībvalstīs⁸⁷;
- izveidot ātrdarbīgu sistēmu jaunuzņēmumu darbības uzsākšanai (arī tirgus piekļuves palīdzības dienestu), izmantojot tiešsaistes vienas pieturas aģentūru, kura sniedz pilnīgu informāciju par valstu administratīvajām prasībām un finansēšanas iespējām un kura jāsasaista ar vienoto digitālo vārteju;
- atbalstīt daudzveidību un iekļaušanu, arī atbilstoši sociālās ekonomikas rīcības plānam⁸⁸.

3.4.2. Uzņēmējdarbības paplašināšana

Šajā paziņojumā minētie pasākumi ļaus MVU konkurēt un attīstīties. Pašlaik par MVU tiek uzskatīti uzņēmumi, kam ir mazāk par 250 darbiniekiem, kā arī līdz 50 miljoniem euro liels gada apgrozījums un līdz 43 miljoniem euro liela bilances vērtība. Šīs robežvērtības tika noteiktas 2003. gadā. Lai gan pēc 20 gadiem šai definīcijai joprojām atbilst vairums uzņēmumu, daži uzņēmumi pārsniedz definīcijā noteiktās robežvērtības un kļūst par tā sauktajām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām.

2021. gadā Komisija izvērtēja MVU definīciju un secināja, ka tā joprojām ir relevanta (ES MVU vidējais apgrozījums joprojām bija daudz zemāks par robežvērtību)⁸⁹. Šo izvērtējumu veica, pamatojoties uz 2018. gada datiem, un tajā nevarēja atspoguļot kopš tā laika ES ekonomiku satricinājušās pandēmijas, kara Ukrainā un enerģētikas krīzes ietekmi, kas radīja strauju inflācijas kāpumu, kurš tikai nupat ir sācis mazināties. Turklāt, ņemot vērā pašreizējās un nākotnes ekonomikas problēmas, sākot no digitalizācijas un beidzot ar demogrāfiskajām pārmaiņām, var būt pienācīgi atzīt pēdējo divu desmitgažu laikā panākto produktivitātes pieaugumu, ņemot to vērā MVU statusa augšējo robežvērtību noteikšanu.

2021. gadā veiktajā izvērtējumā tika arī atzīta vajadzība “pētīt problēmas, ar kurām uzņēmumi saskaras, pārsniedzot MVU noteiktās robežvērtības”⁹⁰. Piemēram, var būt ar robežvērtībām saistītas sekas, ja tiek zaudēta iespēja izmantot MVU pieejamos labvēlīgos pasākumus, augošam uzņēmumam pārsniedzot vienu no šiem parametriem.

Nesenā Komisijas pētījumā tika atklāta būtiskā vidējas kapitalizācijas sabiedrību loma ES ekonomikā⁹¹: mazi vidējas kapitalizācijas uzņēmumi (250–499 darbinieki) un lieli vidējas kapitalizācijas uzņēmumi (500–1499 darbinieki) kopā nodrošina vairāk nekā 13 % no visām darbvietām Eiropas nefinanšu nozarē. Vidējas kapitalizācijas uzņēmumu īpatsvars ir īpaši liels rūpniecības ekosistēmās, kas ir būtiskas ES konkurētspējai un tehnoloģiskajai suverenitātei:

⁸⁶ <https://startupnationsstandard.eu/files/SNS-declaration.pdf>.

⁸⁷ Saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/1151 un priekšlikumu COM (2023) 177 final.

⁸⁸ COM (2021) 778 final.

⁸⁹ Jaunākais izvērtējums, COM SWD (2021) 280 final.

⁹⁰ SWD (2021) 280 final.

⁹¹ Pētījums ES vidējas kapitalizācijas sabiedrību situācijas kartēšanai, mērīšanai un atspoguļošanai, 2022, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ad5fdad5-6a33-11ed-b14f-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-277396461>.

tās ir elektronika, aviācija un aizsardzība, enerģētika, energoietilpīgas nozares un veselības aprūpe.

Šādu uzņēmumu dinamiskā izaugsmes procesa atbalstam un finansējuma trūkuma novēršanai ir pieejami dažādi Eiropas Komisijas apstiprināti riska finansējuma un darbības paplašināšanas finansēšanas mehānismi. Pamatnostādnēs par valsts atbalstu riska kapitāla ieguldījumu veicināšanai ir iekļauta mazo vidējas kapitalizācijas sabiedrību definīcija, un saskaņā ar pamatnostādnēm noteiktos apstākļos atbalsts šiem uzņēmumiem ir atļauts. Komisija arī dod dalībvalstīm iespēju atbalstīt vidējas kapitalizācijas sabiedrības atbilstoši Krīzes un pārkārtošanās pagaidu regulējumam⁹² un pārskatītajai Vispārējā grupu atbrīvojuma regulai⁹³.

Mazas vidējas kapitalizācijas sabiedrības aug ātrāk, ir novatoriskākas un labāk īsteno digitalizāciju nekā MVU, tomēr tām ir noteiktas problēmas, piemēram, trūkst kvalificētu darbinieku vai ir administratīvais slogs. Statistikas datu apjoms par mazām vidējas kapitalizācijas sabiedrībām ir ierobežots, un nav saskaņotas pieejas mazo vidējas kapitalizācijas sabiedrību izaugsmes atbalstam.

Komisija veiks šādas darbības:

- **18. darbība:** uzklaušīs tādu uzņēmumu vajadzības, kas vairs neatbilst MVU definīcijā noteiktajām robežvērtībām, kā arī plašāka klāsta mazu vidējas kapitalizācijas sabiedrību vajadzības, un **līdz 2023. gada beigām:**
  - a. analizēs augstās inflācijas un ilgstošāka produktivitātes pieauguma ietekmi, kā arī mijiedarbību ar iespējamiem papildu pasākumiem vidējas kapitalizācijas sabiedrībām, lai pamatotos gadījumos palielinātu MVU definīcijā pašreiz noteiktās finanšu robežvērtības;
  - b. izstrādās saskaņotu mazo vidējas kapitalizācijas sabiedrību definīciju;
  - c. **pēc tam** veiks vajadzīgos pasākumus, lai pārskatīto MVU definīciju iekļautu attiecīgajos tiesību aktos;
  - d. izveidos datu kopu, pamatojoties uz mazu vidējas kapitalizācijas sabiedrību definīciju, un novērtēs iespējamus pasākumus šo sabiedrību izaugsmes atbalstam (ieskaitot noteiktu pasākumu, kas labvēlīgi MVU, iespējamu piemērošanu pielāgotā formā).

3.4.3. Uzņēmumu nodošana, maksātnespējas novēršana un otra iespēja uzņēmējiem

Veiksmīga uzņēmējdarbības nodošana dod labumu Eiropas ekonomikai un tās sociālajai struktūrai, novēršot darbvietu zaudēšanu un aizsargājot saimniecisko darbību. Komisijas ieteikums par uzņēmumu nodošanu, kurā risināti uzņēmumu nodošanas galvenie juridiskie, fiskālie un administratīvie aspekti, joprojām ir spēkā⁹⁴. Komisija ir veicinājusi

⁹² COM (2023) 1711.

⁹³ Komisijas Regula (ES) 2023/1315.

⁹⁴ COM 94/1069/EK. Konkrētāk, Komisija ir ierosinājusi mērķtiecīgus nodokļu atvieglojumus, piemēram, mantojuma un dāvinājuma nodokļu nosacītu samazināšanu ģimenes mantošanā, nosacītu nodokļu atlikšanu vai atkārtotu ieguldījumu nodokļu atvieglojumus, vai īpašus nodokļu atvieglojumus ar mērķi veicināt uzņēmuma nodošanu darbiniekiem; šo atvieglojumu nolūks ir nodrošināt, ka nodošanas nodokļi neapdraud uzņēmuma izdzīvošanu.

paraugpraksi uzņēmējdarbības nodošanas jomā, kas izstrādāta vai nu vairāku ES finansētu projektu ietvaros⁹⁵, vai arī to veikušas citas ieinteresētās personas, kas darbojas attiecīgajā jomā. Komisija 2021. gadā veica pētījumu par uzņēmējdarbības nodošanas pierādījumu bāzes uzlabošanu⁹⁶. Turklāt priekšlikumā Padomes ieteikumam par sociālās ekonomikas pamatnosacījumu izstrādi⁹⁷ Komisija ieteica dalībvalstīm nodrošināt labvēlīgu regulējumu uzņēmējdarbības nodošanai darba ņēmējiem, lai veidotu darba ņēmēju kooperatīvus. Ņemot vērā uzņēmumu nodošanas nozīmi, Komisija ir gatava izvērtēt jaunākos notikumus dalībvalstīs.

Agrīnās brīdināšanas Eiropas mentoru akadēmija⁹⁸ izstrādās tiešsaistes apmācības programmu mentoriem, kuri varēs labāk atbalstīt maksātnespējas riskam pakļautos uzņēmumus un palīdzēt uzņēmumu īpašniekiem tos nodot nākamajai paaudzei.

Visbeidzot, tā kā aptuveni 50 % jauno uzņēmumu cieš neveiksmi pirmajos piecos darbības gados⁹⁹, Komisijas maksātnespējas politika atbalsta uzņēmējus, kas ir nonākuši bankrota situācijā, un mērķis ir nodrošināt, ka šie uzņēmēji var ātri saņemt otru iespēju. Pārstrukturēšanas un maksātnespējas direktīvas mērķis ir novērst bankrotu un palīdzēt maksātnespējīgiem uzņēmumiem atkal nostāties uz kājām. Līdz 2026. gada vidum Komisija ziņos par direktīvas noteikumu piemērošanu un ietekmi. Saistībā ar kapitāla tirgu savienību Komisija 2022. gadā arī papildus ierosināja direktīvu par atsevišķu maksātnespējas tiesību¹⁰⁰ aspektu saskaņošanu. Tās inovatīvākā iezīme attiecas uz vienkāršotās, ātras un rentablas likvidācijas procedūras ieviešanu mikrouzņēmumiem. Komisija mudina likumdevēju steidzami paveikt darbu saistībā ar šo priekšlikumu. Tas ir ļoti svarīgi, lai maksātnespējas procesi būtu efektīvāki, tā palielinot pārrobežu investīciju apjomu, arī MVU labā.

Komisija veiks šādas darbības:

- **19. darbība:** kopā ar MVU sūtņu tīklu novērtēs uzņēmumu nodošanas pamatnosacījumus dalībvalstīs — līdz 2024. gada 2. ceturksnim.

4. Secinājumi

MVU turpina darboties ļoti nedrošā ekonomiskajā vidē. Lai gan inflācijas līmenis ir samazinājies, tā joprojām ir augsta, un tas turpinās apgrūtināt pievienotās vērtības radīšanu un nodarbinātību. Savukārt ģeopolitiskā nenoteiktība uzturēs spiedi daudzās piegādes ķēdēs.

Tāpēc papildus finansiālam atbalstam, kas ietver ļoti lielu Komisijas finansējumu, kura summa līdz 2027. gadam sasniegs aptuveni 200 miljardus euro, ir jāuzlabo politikas atbalsts maziem un vidējiem uzņēmumiem, par pamatu izmantojot šajā paziņojumā piedāvātās darbības. Visi šie pasākumi ir vērsti uz trim galvenajām MVU darbības problēmām — administratīvo slogu, finansējumu un prasmēm, un ar šīm darbībām ir paredzēts sasniegt ļoti konkrētus mērķus: izveidot atbalstošu tiesisko regulējumu, samazināt ziņošanas prasības,

⁹⁵ https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/supporting-entrepreneurship/transfer-businesses_lv.

⁹⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fdfae129-69bb-11eb-aeb5-01aa75ed71a1/language-lv/format-PDF/source-190448642>.

⁹⁷ COM (2023) 316 final.

⁹⁸ <https://www.earlywarningeurope.eu/mentor-academy>.

⁹⁹ COM (2012) 795 final.

¹⁰⁰ COM (2022) 702 final.

vienkāršot nodokļus, sekmēt likviditāti, uzlabot piekļuvi finansējumam, nodrošināt maziem un vidējiem uzņēmumiem atbilstošas prasmes un sniegt tiem atbalstu visā to dzīvescīklā.

Kā norādīts Komisijas MVU stratēģijā¹⁰¹, īstena MVU situācijas atvieglošana un atbalsts maziem un vidējiem uzņēmumiem ir atkarīgi no visu dalībnieku — ES iestāžu, valsts, reģionālu un vietēju iestāžu, MVU, lielo uzņēmumu, sociālo partneru, pilsoniskās sabiedrības un investoru — saskaņotas darbības. Konkrētāk, Komisija aicina dalībvalstis valsts, reģionālā un vietējā līmenī izmantot principu “vispirms domāt par mazajiem uzņēmumiem”.

Komisija iedarbinās visas iespējamās sviras, kas var atvieglot un padarīt skaidrāku MVU situāciju. Situācijas īstermiņa atvieglošana, veidojot pamatu MVU ilgtermiņa konkurētspējai un noturībai, kā arī taisnīgas un MVU labvēlīgas darījumu vides sekmēšana ir Komisijas pieejas centrālais elements.

---

¹⁰¹ COM (2020) 103 final.